

MUISTIO 1/2022

Aika: perjantai 04.02.2022 klo 13.00-15.00

Paikka: Teams (kokous).**Osallistujat:****Jäsen:**

Jussi Salminen Soite, pj. X
Erkki Penttinen, vpj, Vaasa, vpj. X
Tiia Krooks, Närpiön kaupunki
Aila-Leena Matthies, Jyväskylän yliopiston
Kokkolan yliopistokeskus
Chydenius
Tarja Oikarinen-Nybacka, Soite
Päivi Saukko, Seinäjoen kaupunki Este
Tytti Luoto, Seinäjoen kaupunki, TuSote X

Varpu Rajaniemi, Pohjanmaan liitto X
Päivi Rinne, Seinäjoen
Ammattikorkeakoulu

Varajäsen:

Tanja Witick, Soite
Jukka Kentala, Vaasa
Carola Linden, Pietarsaaren kuntayhtymä

Pirjo Forss-Pennanen, Centria
Ammattikorkeakoulu
Marja Paananen, Soite
Anneli Saarinen, Seinäjoen kaupunki, TuSote
Sirpa Tuomela-Jaskari, Järvi-Pohjanmaan
perusturva
Riku Niemistö, Vaasan ammattikorkeakoulu
Jaakko Hallila, Seinäjoen
Ammattikorkeakoulu

Arto Rautajoki, SONet BOTNIA, esittelijä/siht.

§ 4. Kutsuttu asiantuntija, kehittämisspäällikkö Anne Saarijärvi

Pysyvät kutsutut asiantuntijat

Tuula Jännti, Vaasan seudun yhdistykset ry (este)

Sirpa Nevasaari, SILTA yhteisöklubi, Kosti ry

Liisa Länsipuro, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Perusterveydenhuollon ja terveyden
edistämisen yksikkö Aksila X

Riitta Vatanen, Seinäjoen järjestöalo X

Päivi Berg, Vaasan sairaanhoitopiiri, perusterveydenhuollon yksikkö

ASIAT:**1 § Kokouksen avaus: ja läsnäolijoiden toteaminen****Päätösesitys (AR):**

Johtoryhmän puheenjohtaja Jussi Salminen avaa kokouksen, toteaa läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Kokous ei ollut päätösvaltainen, minkä vuoksi päätökset vahvistetaan johtoryhmän seuraavassa kokouksessa.

2§ Esityslistan hyväksyminen:

Päätösesitys (AR):

Johtoryhmä hyväksyy esityslistan.

Päätös:

Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

3 § Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Päätösesitys (AR):

Johtoryhmä hyväksyy kokouksensa 8/2021 muistion (liite 1).

Päätös:

4 § Keski-Pohjanmaan SOTE-TKIO-ohjelma ja SONet BOTNIA:n rooli

SONet BOTNIA:n kehittämispäällikkö Iiris Jurvansuu kertoo kokouksessa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen TKIO-ohjelmatyöstä.

Päätösesitys (AR):

Johtoryhmä merkitsee Iiris Jurvansuun esityksen tiedoksi ja käy lähetekeskustelun aiheesta.

Päätös: Johtoryhmä merkitsi esityksen kiitoksin tiedoksi.

5 § SONet BOTNIA:n talousarvion lopputoteutuma 2021

Pitkään tarkasti seurattu SONet BOTNIA:n talousarvion toteutuma ja tilinpäätös vuodelta 2021 jäi lopulta alijäämäiseksi, tappio – 14 535,26 €. Taustalla on SONet BOTNIA:n johtoryhmän päätös joulukuulta 2019, jonka mukaisesti kuntarahakertymää purettiin maakunnallisten sote-valtionavusteisten kehittämishankkeiden valmisteluun. SONet BOTNIA:lla oli johtoryhmän päätös, jonka mukaisesti varauduttiin keväällä 2021 tehdyn ennakkoarvion mukaan 17 000 €:n ylimääräiseen laskutukseen kunnilta. Ylityksen taustalla ovat SONet BOTNIA:n hankehenkilöstön lomapalkkavaraukset. Kuten kehitysjohtaja keväällä 2021 ennakoi tilannetta johtoryhmälle, lomapalkkavarauksia ei saatu purettua hankkeille. Taloushallinto ei suostunut siirtojen toteuttamiseen ja tappio jäi SONet BOTNIA:lle. Valtionavustusohjeiden mukaan ei ole mahdollista, että SeAMK ottaisi tappion vastattavakseen. SeAMKin kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä

päädettiin kuitenkin siihen, että johtoryhmän päättämää kuntalaskutusta ei toimeenpanna ja SeAMKin vararehtori Elina Varamäki otti omalla vastuullaan tappion SeAMKin vastattavaksi.

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee SONet BOTNIAn alustavan tilinpäätöksen vuodelta 2021 tiedoksi.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

6 § SONet BOTNIAn valtionavustuspäätös vuodelle 2022

Kehitysjohtaja esittelee SONet BOTNIAn valtionavustuspäätöksen vuodelle 2022. (liite3-5.)

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee valtionavustuspäätöksen tiedoksi

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

7 § SONet BOTNIAn kuntarahoituksen tarkentuminen vuodelle 2022

Kuntarahoitustaulukossa on otettu huomioon Vaasan ja Pohjanmaan muiden kuntien kuntarahan siirtyminen Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän vastattavaksi. Lisäksi on otettu huomioon johtoryhmän päättämä ja Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy:lle esittämä kehitysjohtajan palkantarkistus 1.1.2022 alkaen.

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee kuntarahoituksen tarkentumisen vuodelle 2022 tiedoksi.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

8 § YEE-hankkeen henkilöstötilanne ja rekrytointi tilanteen korjaamiseksi

Kehittäjäsosiaalityöntekijän rekrytointi jälkihuolto nuorten palvelujen ja yksin maahanmuuttaneiden nuorten tukipalvelujen kehittämishankkeessa, YEE-hanke on haastanut SONet BOTNIAn osatoteutusta, THL:n hallinnoimassa kansallisessa STM:n ESR-rahoitteisessa kehittämishankkeessa. Kehittäjäsosiaalityöntekijä Noora Aarnio saatiin rekrytoitua 40 % työajalla 1.8.2021 alkaen. Silloin tarvittiin rahoittajalle muutoshakemus 100 % kehittäjäsosiaalityöntekijän tehtävän jakamiseksi. 60 % työajalla olevan sosiaalityöntekijän avoimeen hakuun tuli yksi hakija. Hakija valitsi toisen työpaikan.

Suorarekrytoinnilla odotettiin kehittäjäsosiaalityöntekijää 60 % työajalla joulukuussa 2021. Hän valitsi ennen aloittamista toisen työpaikan. Avoimen haun kautta tuli kolme hakemusta joulukuussa 2022. Kenelläkään hakijoista ei ollut sosiaalityöntekijän pätevyyttä. Valittiin tehtävään haastattelujen (Arto Rautajoki ja Silva Sevola) perusteella tehtävään soveltuvimpana sosionomi YAMK, joka kuitenkin perui tulonsa. Haastateltiin vielä kaksi muuta aiempaa hakijaa sekä verkostojen kautta tehtiin yhteydenottoja ja haastateltiin kaksi sosiaalityöntekijää. Saatiin tehtävään pätevä sosiaalityöntekijä, jolla on tehtävään soveltuva työkokemus. Sosiaalityöntekijä, YTM Sari Sauramäki aloitti tehtävässä 1.2.2022 60 % työajalla ja työskentelee 1.3.-31.12.2022 100

% työajalla. Kehittäjäsosiaalityöntekijä Noora Aarnio 40 % työajalla siirtyy toisiin tehtäviin 8.2.2022 alkaen.

YEE-hankkeen muutoshakemukseen on STM:n ESR-rahoittajalle tehty tarvittava muutos: 1.3.2022 alkaen kehittäjäsosiaalityöntekijän tehtävä toteutuu hankkeessa 100 % työajalla yhden henkilön työnä.

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee YEE-hankkeen rekrytointilanteen tiedoksi.

Päätös: Johtoryhmä merkitsi YEE-hankkeen rekrytointilanteen tiedoksi.

9§. SONet BOTNIAn strategiapäivän johtoryhmän linjattavat asiat ja johtopäätökset

SONet BOTNIAn kehitysjohtajasta, kehittämispäälliköistä ja kehittämissuunnittelijoista (erityisasiantuntijat), aluekoordinaattorista ja toimistosihteeristä koostuva ydintiimi kokoaa strategiapäivien yhteenvedon aineistot saatuaan ja johtoryhmän linjattavat asiat tuodaan seuraavaan kokoukseen. Diaesitys on saatu johtaja Marja Heikkilältä Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta, mutta sosiaalineuvos Juha Luomalan esitystä vielä odotetaan. Ryhmätyöskentelyvaiheen koonti saadaan ryhmien puheenjohtajilta.

Päätösesitys (AR): Johtoryhmän linjattavat asiat strategiapäivästä tuodaan alueellisten SONet BOTNIAn ydintiimin valmistelun ja alueellisten ohjausryhmien käsittelyn jälkeen johtoryhmän kokoukseen.

Päätös: Johtoryhmän linjattavat asiat strategiapäivästä tuodaan myöhemmin johtoryhmän kokoukseen, kun ensin SONet BOTNIAn ydintiimi ja alueelliset ohjausryhmät ovat niistä keskustelleet ja linjauksia tehneet.

10 § SONet BOTNIAn edustajan nimeäminen sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukuntaan vuosille 2022-2025

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sosiaalialan osaamiskeskusalueita nimeämään edustajansa sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukuntaan vuosille 2022-2025. SONet BOTNIAn johtoryhmä on nimennyt edustajakseen varsinaiseksi jäseneksi kokouksessaan 10.12 § 10 Arto Rautajoen. Varajäsentä ei nimetty. Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää kuitenkin jakelussa mainittuja sosiaalialan osaamiskeskuksia mm. Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskusta nimeämään mies- ja naisehdokkaan ryhmien jäseneksi päätösluonnoksen mukaisesti. Jos sekä mies- että naisehdokkaan nimeäminen ei ole mahdollista, tämä pyydetään perustelemaan nimeämisehdotuksessa ottaen huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a § Ehdotukset jäseneksi sekä ehdotettujen henkilöiden yhteystiedot pyydetään toimittamaan sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi viimeistään 15.2.2022.

Päätösesitys (JS): Johtoryhmä täydentää tekemäänsä päätöstä 10.12.2021 § 10 ja nimeää Arto Rautajoen lisäksi naisehdokkaansa sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukuntaan vuosille 2022-2025.

Päätös: Johtoryhmä nimesi SONet BOTNIA:n naisehdokkaaksi sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukuntaan vuosille 2022-2025 sosiaalijohtaja Tarja Oikarinen-Nybackan Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soitesta.

11§ OT-keskustoiminnan käynnistyminen osana Sote-keskusten psykososiaaliset menetelmät ja tukirakenteet (PsySos)-hankekokonaisuutta ja muutos YEE-hankkeen henkilöstössä

Lape-muutosohjelmakauden (2017-2018) jälkeen Tays-yhteistyöalueella ei ole ollut OT-keskuskehittämistä tai suunnittelua tapahtunut. Lasten ja nuorten vaativan erityistason palvelut toimivat nykyisin porrasteisissa terveydenhuollon palveluissa, mutta sosiaalihuollon palveluissa sekä monialaisessa yhteistoiminnassa ne puuttuvat. Lasten ja nuorten erityisen vaativien palvelujen osaamis- ja tukikeskus (OT-keskus-hanke) koskee Tays- yhteistyöaluetta (Kanta-Häme, Pirkanmaa ja Etelä-Pohjanmaa). Hankekokonaisuutta hallinnoin Pirkanmaan sairaanhoitopiiri.

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA toimii hankkeen toteuttajana sosiaalialan osaamiskeskus PIKASSOS Oy:n kanssa. Osaamis- ja tukikeskusten keskeinen tehtävä koostuu erityisesti monen eri alan yhteistyötä vaativista kompleksisista asioista ja tilanteista. LAPE-muutosohjelmakaudella OT-keskuskehittämisessä perustamissuunnitelmaan hahmoteltiin esimerkiksi seuraavat keskeiset asiakokonaisuudet/potilas- tai asiakasryhmät:

1. Lapset, nuoret ja perheet ,joilla kokonaistilanne huomioon ottaen on OT-tason palvelujen tarve (esim. kehitysvammaisuuden, lastensuojelun ja psykiatrisen hoidon rajapinnassa olevat lapset ja nuoret; vakavista mielenterveyden häiriöissä kärsivät moniongelmaiset lapset ja nuoret)
2. Vakavasti traumatisoituneet kaltoin kohdellut lapset ja nuoret (väkivalta-, seksuaalirikokset, laiminlyönti)
3. Somaattisesti sairaat lapset ja nuoret ,joiden muun hoidon ja tuen koordinaatio edellyttää erityistä tietoa tai joiden toimintakyky edellyttää pitkäkestoisesti, jatkuvaluonteisesti ja vuorokauden eri aikoina sosiaali- ja terveystalveluja sekä erityisjärjestelyjä kotiin, päivähoitoon, kouluun ja opintoihin.
4. Monikulttuuriset erityisen vaikeat ongelmatilanteet (esim. kidutuksen uhrin, kunniaväkivalta, ihmiskaupan uhrin, lapsikaappausuhka)
5. Vakaviin ja harvinaisiin rikoksiin (väkivalta ja henkirikokset yms.) syyllistyneiden lasten ja nuorten tutkiminen, hoito ja palvelut
6. Yhteen kietoutuneet ongelmatilanteet: tilanteet, joissa yhdistyy useita edellä esitettyjä ongelmatilanteita samanaikaisesti. Tilanteissa on usein kyse myös vanhempien eri syistä johtuvasta heikosta kapasiteetista toimia vanhempana.

Nyt alkavan OT-keskuskehittämisen tavoitteena on:

1. Yhteistyöalueen OT-verkostorakenteen suunnittelu ja konkreettinen käynnistäminen, koordinaatio ja vastuista sopiminen
2. Lastensuojelun ja psykiatrian sekä muiden erityispalvelujen vaativan erityisosaamisen yhteisasiakkuustyöskentelyn konkretisoiminen sisältäen verkosto- ja koordinaatorakenteet.

Pikassokseen palkattava projektikoordinaattori vastaa hankkeen toteuttamisesta ja organisoimisesta koko yhteistoiminta-alueella yhdessä muun hanketiimin kanssa. Hankkeen rekrytointivaihe on menossa. Hankkeessa tulee työskentelmään Pikassokseen palkattavan projektikoordinaattorin ja kehittämisasiantuntijan lisäksi SONet BOTNIA:n ja Taysin osa-aikaiset työntekijät eli yhteensä neljän hengen tiimi.

SONet BOTNIAan palkattava osa-aikainen kehittämisasiantuntija vastaa Etelä-Pohjanmaan alueella hankkeen osakokonaisuuksien sisällöllisestä toteuttamisesta, kehittämistilaisuuksien järjestelyistä ja verkostoyhteistyöstä sekä suunnittelee ja toimeenpanee projektikoordinaattorin kanssa mahdolliset yhteistyöalueen koulutukselliset prosessit. Koko tiimi vastaa maakuntien alueilla ja paikallisesti viestinnästä sekä rakentaa vahvan yhteistyön maakuntien Tulevaisuuden sote-keskushankkeiden, hyvinvointialuevalmisteluiden sekä keskeisten toimijatahojen kanssa lapsiperheisiin liittyvien kokonaisuuksien kehittämisessä. Hankkeessa rakentuva ylimaakunnallinen verkostopohjainen OT-keskus tulee olemaan osa käynnistyvien hyvinvointialueiden palvelurakennetta.

Kehittämisasiantuntijaksi SONet BOTNIAan, SeAMK Oy:hyn OT-keskushankkeeseen on valittu osa-aikaiseksi kehittämisasiantuntijaksi OT-keskushankkeeseen YTM, sosiaalityöntekijä Noora Aarnio, 20 % työajalla 1.3-31.7.2022 ja 30 %:n työajalla 1.8-31.12.2022. Vuodelle 2023 on tarkoitus resursoida lisää työaikaa hankkeeseen, kun OT-keskushankkeen asemoituminen osaksi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevaa rakennetta selkiytyy. Väestöpohjan mukainen Etelä-Pohjanmaan kokonaisuuteen käytettävissä oleva resurssi hankkeessa on noin 72 000 € vuoden 2023 loppuun.

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee OT-keskushankkeen SONet BOTNIA:n kehittämisasiantuntijan rekrytoinnin ja YEE-hankkeen rekrytoinnin tiedoksi.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

§12 Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien verkoston lausunto sote-järjestämislain 36 §

Sosiaalialan osaamiskeskukset esittävät otettavaksi huomioon seuraavat asiat hallituksen esitykseen sote-uudistuksen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen lausunnolla olevassa esityksessä täydennetään sote-järjestämislain 36 §, joka koskee hyvinvointialueiden yhteistyösopimusta.

Sote-järjestämislaissa säädetään nyt, että sopimuksessa sovitaan hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta koskien koulutus-, tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatiotoimintaa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä. Hallituksen esitys toisi mukanaan sellaisen muutoksen, että osana tätä sopimusta olisi tehtävä myös strateginen suunnitelma.

Hyvinvointialueiden yhteisessä strategiassa määriteltäisiin TKKI-toiminnan painoalueet sekä asetettaisiin suuntaviivat toiminnalle ja sen organisoinnille, koordinoinnille, työnjaolle ja arvioinnille. Pykälän perusteluista käy ilmi se, että TKKI-asioista voitaisiin sopia vielä tätäkin tarkemminkin. Esimerkiksi kirjataan, että ”voidaan huomioida myös yliopistollisten sairaaloiden tutkimus- ja koulutustehtävät, rooli ja vastuut sekä sosiaalihuollon vastaavien tehtävien toteuttamisen organisointi, rooli ja vastuut ynnä tämän tehtäväkokonaisuuden integrointi hyvinvointialueen ja yhteistoiminta-alueen tasolla”. Tämä edellä mainittu lause viittanee myös sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan, mikä olisi hyvä

todeta selkeästi. Edelleen olisi mahdollista - ja se terävöittäisi strategisen suunnitelman laatimista - samalla kuvata, miten eri sosiaalialan osaamiskeskukset asemoituvat alueilla suoritettavaan suunnitelmatyöhön.

Nykytilan kuvauksessa olisi edelleen asiallista kuvata myös muu voimassa oleva lainsäädäntö, jossa säädetään asioista, jotka muodostavat lähtökohdan uudelle strategiselle suunnitelmalle. Tällaista lainsäädäntöä on ainakin laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta. Nyt tätä lakia ei mainita. Strateginen suunnitelma toisi painoarvoa hyvinvointialueiden yhteistyölle ja vahvistaisi yhteistyöalueen tärkeää tuki- ja koordinaatiotehtävää tutkimus-, opetus-, kehittämis-, ja innovaatiotoiminnassa.

Samalla voidaan olettaa myös sosiaalihuollon osalta, että suunnitelman laatimisvelvoite omalta osaltaan vahvistaisi sosiaalihuollon painoarvoa TKKI-kentällä ja etenkin yhteistyöalueen yhteistoiminnan näkökulmasta. Tämä edellyttää kuitenkin, että on myös huolehdittu sosiaalihuollon TKKI-toiminnan kohtuullisesta, pitkäjänteisestä resursoinnista koko maassa. Pelkkä strategian laatimisen juridinen velvoite on käytännössä yksinään riittämätön. Olisi hyvä, että TKKI-toiminnan budjetti olisi irti hyvinvointialueen muusta budjetista ns. korvamerkitty prosenttiosuus, jotta varmistettaisiin näiden resurssien yhdenvertainen taso eri alueilla.

Hyvinvointialueiden toiminnan valmistelu ja käynnistäminen ovat tärkeitä vaiheita, joihin kannattaa panostaa koko maassa. Jotta alueelliset sosiaalialan osaamiskeskukset voisivat koko maassa tukea hyvinvointialueiden organisoitumis- ja käynnistymisvaihetta sekä systemaattisen TKKI-yhteistyön konkreettista rakentumista yhteistyöalueilla, olisi paikallaan turvata sosiaalialan osaamiskeskuslain voimassaolo ja osaamiskeskusten perustoiminnan valtioavustus lähivuosiksi. Laajempi mahdollinen soten TKKI-säädösuudistus ei välttämättä ole toimeenpantavissa pian, vaan 'siirtymäkaudesta' uusiin rakenteisiin tarvittaisiin tässä esimerkiksi vuoden 2025 loppuun saakka.

Tämä hallituksen esitys on oletettavasti vastaus eduskunnan sote-järjestämislain hyväksymisen yhteydessä antamaan lausumaan no 8. On tosin vaikea nähdä millä tavalla tämä esitys olisi tyhjentävästi vastaus eduskunnan lausumaan varsinkaan, kun ei ole tiedossa mitä muita mahdollisia säädöksiä on tutkimusta, opetusta, kehittämistä ja innovaatiotoimintaa koskien tulossa.

Eduskunta lausumassaan "edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja niiden rahoitusta koskeva erillislainsäädäntö saatetaan eduskunnan käsittelyyn siten, että se tulee voimaan viimeistään ennen sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen toimeenpanoa. Hallituksen on turvattava yliopistollisten sairaaloiden mahdollisuus tehdä edelleen tieteellistä tutkimusta ja tuottaa alan perus- ja erikoistumiskoulutusta."

Sosiaalialan osaamiskeskusten johtajien verkosto

Päätösesitys (AR): Johtoryhmä merkitsee sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien verkoston lausunnon hallituksen esitykseen sote-järjestämislain 36§:n täydennykseen tiedoksi.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

13§ Seuraavan johtoryhmän kokouksen ajankohta

Päätösesitys (AR):

Johtoryhmä kokoontuu seuraavan kerran 25.3. klo 13-15.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi esityksen.

14§ Kokouksen päättäminen (pj.)

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.03.